

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne eller kurs: Historia 1a2

Tema: Barnarbete under industrialiseringen

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Olika historiska frågeställningar och förklaringar kring långsiktiga historiska förändringsprocesser i ett kronologiskt perspektiv som speglar både kontinuitet och förändring, till exempel befolkningsutveckling, statsbildning, jordbrukets utveckling och olika syn på människors värde, på makt och på könsmonster. Industrialisering och demokratisering under 1800- och 1900-talen i Sverige och globalt samt viktiga globala förändringsprocesser och händelser, till exempel migration, fredssträvanden, resursfördelning och ökat välstånd, internationellt samarbete, mänskliga rättigheter, jämställdhet, men också kolonialism, diktaturer, folkmord och konflikter. Långsiktiga historiska perspektiv på förändrade maktförhållanden och olika historiska förklaringar till dem. Historiskt källmaterial som speglar människors roll i politiska konflikter, kulturella förändringar eller kvinnors och mäns försök att förändra sin egen eller andras situation. Olika perspektiv utifrån till exempel social bakgrund, etnicitet, generation, kön och sexualitet. Kritisk granskning, tolkning och användning av olika slags källmaterial utifrån källkritiska kriterier och metoder.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt redogöra för förändringsprocesser, händelser och personer under olika tidsperioder samt för olika tolkningar av dem. Dessutom kan eleven översiktligt redogöra för förloppen av förändringsprocesserna och händelserna samt deras orsaker och konsekvenser. Eleven ger exempel på några enskilda personer och förklarar översiktligt deras betydelse för olika skeenden. Eleven ger enkla exempel på, och förklarar översiktligt, samband mellan skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden.

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till barnarbete (10 min)

- Presentera begreppet barnarbete och kort historik kring det.
- Diskutera varför barnarbete var vanligt under industrialiseringen.
- Ge exempel på typer av arbete som barn utförde.
- Fråga eleverna om de känner till några historiska källor som visar barnens situation.

2. Källanalys (15 min)

- Dela ut olika historiska källor om barnarbete.
- Ge eleverna tid att läsa källorna i grupp.
- Diskutera vad källorna berättar om barnens villkor.
- Reflektera över källornas trovärdighet och subjektivitet.

3. Argumentation (15 min)

- Dela in klassen i grupper och ge dem en värdering att diskutera: "Barnarbete är aldrig acceptabelt".
- Varje grupp förbereder argument både för och emot.
- De olika grupperna presenterar sina argument för klassen.
- Diskutera hur synen på barnarbete har förändrats över tid.

4. Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Sammanfatta vad som har lärt sig under lektionen.
- Fråga eleverna hur de anser att barnarbete kan relateras till dagens samhälle.
- Ge eleverna möjlighet att ställa frågor.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Barnarbete under industrialiseringen.** Eleverna ska förstå barnarbetets orsaker och dess konsekvenser för samhällsutvecklingen. Många barn arbetade då under hårda förhållanden och detta bidrog till att förändra lagar kring arbete.
- **Historiska källor.** Betydelsen av att granska och analysera källor är avgörande för att förstå vårt förflutna. Källor avgör hur vi kan tolka historiska händelser och skeenden.
- **Sociala och ekonomiska villkor.** Diskussionen kring hur barnarbete

speglade de sociala och ekonomiska villkor som rådde under industrialiseringen. Detta inkluderar diskussioner om klassklyftor och arbetsvillkor.

- **Rättigheter i dagens samhälle.** Diskutera hur barnarbete fortfarande existerar i vissa delar av världen och hur kampen för barns rättigheter fortsätter.
- **Kritisk källanalys.** Vikten av att alltid vara kritisk mot källor; vad de berättar och vilket perspektiv de har.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Barnarbete	Arbete som bedöms olämpligt för barn och som strider mot barns rättigheter.	Kommer från tyska "Kindarbeit".
Industrialisering	Övergången från jordbruk till industriell produktion.	Från latin "industria" som betyder flit.
Källkritik	Analys och granskning av källor för att bedöma deras trovärdighet.	Från "källa" och "kritik".

Diskussionsfrågor

- A. På vilket sätt har barnarbete förändrat samhället idag? Finns det paralleller till dagens arbetsvillkor för unga?
- B. Vad anser du om lagar som skyddar barn mot arbete? Är de tillräckliga eller behöver de förändras?
- C. Hur kan vi som samhälle motverka barnarbete globalt?

Aktivitet

För att förstärka lärandet kring barnarbete under industrialiseringen kommer eleverna att skapa en affisch kampanj som belyser barnens situation under denna tidsperiod. De ska inkludera fakta, statistik och bilder från den tiden, för att på ett visuellt sätt informera andra om problemet. Eleverna delas in i grupper för att arbeta tillsammans och presentera resultaten för klassen.

Exit-ticket

Fråga	Svar
1. Vad är barnarbete?	Arbete som bedöms olämpligt för barn.

2. Vilka lagar styr barnarbete i Sverige?	Lag om förbud mot barnarbete.
3. Ge exempel på arbeten barn utförde.	Fabriksarbete, gruvarbete, etc.
4. Vad betyder källkritik?	Värdering av källors trovärdighet.
5. Hur har barnarbete förändrats över tid?	Det har minskat i många länder.
6. Vad kan vi göra för att motverka barnarbete idag?	Genom att stödja organisationer som arbetar för barns rättigheter.
7. Vilken påverkan hade industrialiseringen på barnarbete?	Ökat behov av arbetskraft ledde till ökat barnarbete.
8. Var kan man hitta källor om barnarbete?	I bibliotek och på nätet, som historiska dokument.

Hemuppgift

Elever förväntas skriva en kort uppsats (2-3 sidor A4) där de reflekterar över barnarbetets påverkan på dagens samhälle. De ska jämföra olika källor som handlar om barnarbete under industrialiseringen och dra slutsatser om vad vi kan lära oss av historien.

Citat

"Det enda sättet att göra ett bra arbete är att älska det du gör." - Steve Jobs (2005). Detta citat har relevans eftersom det blir viktigt att reflektera över hur passion för rättvisa kan föra oss närmare en värld där barnarbete inte existerar.

Uppföljning

Tags: [Lektion](#)